

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

26 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

președinte – Petru Ursache,

judecători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Pereverziev Vasili, împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni din 08 iulie 2011 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 03 noiembrie 2011, în cauza penală în privința lui

Pereverziev Vasili Chiril,

născut la 10 ianuarie 1959, originar și domiciliat în r-nul Căușeni, s. Ursoaia.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 10 martie 2011 - până la 08 iulie 2011 (instanța de fond);

2. de la 19 august 2011 - până la 03 noiembrie 2011 (instanța de apel);

3. de la 17 decembrie 2013 - până la 26 februarie 2014 (instanța de recurs ordinar).

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 08 iulie 2011, Pereverziev Vasili a fost condamnat în baza art. 145 alin. (1) Cod penal la 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Pereverziev Vasili, la data de 11 septembrie 2010, aproximativ la ora 18⁰⁰, aflându-se la domiciliul cet. Țulea Ana, din or. Căușeni, str. Mitropolitul Varlaam 228, în urma relațiilor ostile apărute cu soțul ultimei, Țulea Gr., cu scopul de a-l omorî, i-a aplicat acestuia o lovitură cu lama cuțitului în regiunea cutiei toracice, cauzându-i potrivit raportului de expertiză medico-legală în comisie nr.03 din 04.05.2011, leziuni corporale grave periculoase pentru viață, în urma cărora victima a decedat.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Cașu Alexandru în numele inculpatului Pereverziev Vasili, care a solicitat casarea acesteia,

rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În argumentarea apelului apelantul a invocat următoarele:

- Pereverziev V. nu și-a recunoscut vinovăția, nici în cadrul urmăririi penale, cât și cercetării judecătorești, menționând că nu l-a lovit pe Țulea Grigore cu cuțitul;

- vinovăția adusă inculpatului în baza art. 145 alin.(1) Cod penal nu este dovedită, prin nici o probă. Pe corpul delict – cuțitul, nu sunt depistate careva amprente ale inculpatului sau urme de sânge a acestuia;

- potrivit raportului de expertiză medico-legală în comisie nr. 03 din 04.05.2011, rezultă că moartea lui Țulea Gr. a survenit la 11.09.2010, în urma leziunilor corporale aplicate cu circa 30-40 min. pînă la deces, însă din declarațiile martorului Țulea Ana, reiese că inculpatul l-a lovit pe victimă cu cuțitul la data de 05.09.2010. Totodată, din depozițiile date de Pereverziev V. și martorul Țulea A. depuse în cadrul ședinței de judecată se afirmă că pe data de 11.09.2010 între inculpat și victimă nu a avut loc careva conflict, sau bătaie. Alte declarații care îl învinovățesc pe inculpat nimeni nu a depus.

În astfel de circumstanțe, consideră că sentința de condamnare este bazată pe presupuneri și nu pe probe incontestabile.

3.1. Apel a declarat și inculpatul Pereverziev V., care a solicitat casarea sentinței și remiterea cauzei la o nouă rejudecare, argumentînd că toate actele procesuale au fost efectuate cu încălcări de procedură și anume:

- potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 189 din 14 septembrie 2010, după cauzarea plăgii penetrante prin înțepare-tăiere a cutiei toracice pe dreapta, victima a putut o anumită perioadă de timp să se miște de unul singur, pe o distanță nu prea mare, să comunice, să facă diferite acțiuni din care motiv acțiunile inculpatului urmau a fi încadrate în baza art. 156 Cod penal, dar nu 145 alin.(1) Cod penal. Faptul dat este confirmat și prin declarațiile martorului Marginean L. care a declarat că Țulea A. cu o săptămînă înainte de a deceda victima, a telefonat-o și i-a comunicat despre conflictul apărut între pătimit și inculpat, care s-a soldat cu o lovitură de cuțit. Aceste circumstanțe nu au fost luate în considerație de către instanța de judecată. A mai menționat că în sângele pătimitului a

fost depistat 0,65 % de alcool, iar potrivit declarațiilor martorului Țulea A. pătititul aflându-se în stare de ebrietate a căzut jos, lovindu-se, iar ulterior la 11.09.2010 a decedat.

- consideră că declarațiile date de către Țulea A. nu pot fi luate în considerație la condamnarea sa, deoarece, acesteia nu i-au fost explicate dreptul prevăzut la art.21 Cod de procedură penală, că nimeni nu poate fi silit să mărturisească împotriva rudelor apropiate, a soțului, etc. Dînsa a declarat că de 15 ani se află în concubinaj cu inculpatul, însă dreptul de a mărturisi nu i-a fost explicat nici în cadrul urmăririi penale, cît și în instanța de fond.

- potrivit înregistrărilor video efectuate la locul comiterii infracțiunii se vede că această acțiune procesuală a fost efectuată cu încălcări, deoarece lui nu i-au fost explicate drepturile, a fost efectuată în lipsa avocatului, iar la ridicarea obiectelor nu a fost prezent reprezentantul respectiv, precum și nu a fost prezent interpretul, prin ce i s-a încălcat drepturile sale;

- martorul Țulea A. a depus declarații sub influența psihică și fizică a colaboratorilor de poliție, precum și sub dictare.

Potrivit art.94 alin.(1) Cod de procedură penală, în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței datele care au fost obținute cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală.

Consideră, că Țulea Mihail ilegal a fost recunoscut în calitate de reprezentant legal al părții vătămate, deoarece conform art. 77 Cod de procedură penală, reprezentanți pot fi numiți părinții sau copiii, care consideră că urmau a fi interogați în cadrul ședințelor de judecată. Un alt argument că Țulea M. nu poate fi considerat reprezentant legal al victimei este faptul că în privința acestuia este intentat un dosar penal în baza art. 179 alin. (2) Cod penal - violarea de domiciliu, astfel acesta nu putea fi recunoscut ca reprezentant al victimei în instanță.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 03 noiembrie 2011, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de inculpatul Pereverziev V. și avocatul acestuia Cașu Alexandru.

5. La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut că, instanța de

fond în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată prin prisma art. 100 Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității lor, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept și, astfel, ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului Pereverziev Vasili în baza art. 145 alin.(1) Cod penal.

Instanța a conchis că, prima instanță corect a reținut ca probe ce confirmă vinovăția inculpatei și anume: - procesul-verbal de cercetare la fața locului din 11.09.2010, - certificatul medical constatator al decesului nr.189 din 13.09.2010, - raportul de expertiză medico-legală nr. 189 din 13.09.2010, - procesele-verbale de audiere a martorilor Armaș V., Focșa L., Verejan V., Țulea A., Țulea N., - procesul-verbal de verificare a declarațiilor martorului Țulea A. la locul infracțiunii, - raportul de expertiză medico-legală a corpurilor delictive nr. 684, 685 din 24.09.2010, - raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. 03 din 24.12.2010.

La fel, instanța de apel a considerat că argumentele avocatului referitor la faptul că vinovăția lui Pereverziev Vasili în comiterea infracțiunii de omor nu a fost dovedită, deoarece martorul Țulea Ana a declarat că, inculpatul l-a lovit pe pătimit cu cuțitul la 05 septembrie 2010 și acesta a mai trăit pînă la 11 septembrie 2010, este nefondat, fiind combătut prin raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. 03 din 24 decembrie 2010, potrivit căruia **decesul victimei Țulea Grigore a survenit pe data de 11 septembrie 2010**, în rezultatul *plăgii tăiate-înțepate penetrante a hemotoracelui drept și venei parasternale din dreapta, produsă cu un obiect tăietor-înțepător cu circa 30-40 minute pînă la deces*, însă martorul nominalizat a depus mărturii neveridice cu scopul de a schimba calificarea juridică a faptei comise de către concubinul său Pereverziev V.

Referitor la motivul invocat de inculpat cu privire la faptul că organul de urmărire penală și instanța de fond au comis încălcări procesuale, instanța de apel le-a considerat ca neîntemeiate, menționînd că, Pereverziev Vasili a fost audiat în calitate de bănuț în prezența avocatului Pălărie Dm., în baza mandatului din 14.09.2010, anexat la materialele cauzei (f.d.26),

nefiindu-i încălcat acestuia dreptul la apărare, iar pe tot parcursul cercetării judecătorești a fost prezent și avocatul Cașu Al., care i-a apărat interesele inculpatului, cu acordul acestuia.

Cît privește argumentele inculpatului, referitor la faptul, că în cadrul urmăririi penale nu a fost asigurat cu interpret, Colegiul penal a conchis că, din materialele cauzei rezultă că prin procesul-verbal de audiere a lui Pereverziev V. în calitate de bănuț din 13.09.2010 (f.d.31) acesta a refuzat să depună declarații, semnînd personal în limba română, însă cu caractere chirilice, ceea ce confirmă faptul că inculpatul cunoaște limba de stat, însă formal a invocat acest temei în cererea de apel, precum și în cadrul ședinței instanței de apel, cu toate că i s-a asigurat prezența interpretului, lesne s-a exprimat și în limba de stat.

De asemenea, instanța de apel a respins și argumentele inculpatului precum că ilegal a fost audiată în calitate de martor Țulea Ana, deoarece concubinează cu ea pe o perioadă de aproximativ 20 de ani, fapt ce contravine prevederilor art. 105 alin.(7) Cod de procedură penală, care prevede că *are dreptul de a tăcea soțul sau ruda apropiată a bănuțului, învinuțului, inculpatului*, pe cînd în cazul din speță, Țulea Ana nu este nici soția și nici ruda apropiată a inculpatului, iar din declarațiile martorilor și a succesoriului părții vătămate rezultă că martorul nominalizat concubina cu Pereverziev V. de aproximativ 2 ani.

Afirmațiile inculpatului că organul de urmărire penală incorect l-a recunoscut ca succesori al părții vătămate pe Țulea Mihail, instanța l-a considerat ca nefondat și a invocat, că art. 81 alin.(1) Cod de procedură penală, expres prevede, persoanele care urmează a fi recunoscute în această calitate, mai mult că Țulea M. este nepotul părții vătămate, care a scris cerere prin care a solicitat să fie recunoscut ca succesori al părții vătămate, deoarece nici o altă rudă apropiată nu a înaintat o asemenea cerere.

Referitor la pedeapsa aplicată, instanța de apel a menționat că la numirea acesteia instanța de fond s-a condus de prevederile legii, individualizînd strict pedeapsa, ținînd cont de circumstanțele cauzei, de persoana condamnată, care anterior a mai fost judecata, precum și de prevederile art. 75-78 Cod penal.

6. Împotriva hotărîrilor nominalizate a declarat recurs ordinar

inculpatul Pereverziev Vasili, care invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare.

În argumentarea recursului, inculpatul a menționat faptul că:

- atît sentința instanței de fond, cît și decizia instanței de apel sunt ilegale și neîntemeiate, bazată pe aprecierea eronată a tuturor probelor, cu atît mai mult că cauza a fost examinată unilateral;

- pe parcursul examinării cauzei inculpatul nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate și a explicat că concubinează cu Țulea A. aproximativ 15 ani. A menționat că la 05 septembrie 2010 între el și Țulea Gr. a avut loc o ceartă, în urma căruia i-a aplicat o lovitură cu cuțitul în partea dreaptă a abdomenului, însă victima a decedat la 11.09.2010, în sângele căruia s-a depistat 0,65 alcool etilic. La data de 11 septembrie 2010 conflict cu victima nu a avut, fapt confirmat prin depozițiile martorilor Țulea A. și Mărginean L.

Consideră că instanțele judecătorești erau obligate să examineze toate probele administrate și să se expună asupra lor, deoarece raportînd probele prezentate cu rapoartele de expertiză medico-legale, constatăm că Țulea G. a decedat după o săptămînă de la incident.

Totodată, a menționat că pe cuțitul anexat ca corp delict lipsesc amprentele inculpatului, iar probele administrate de acuzator indică asupra faptului că Țulea G. a decedat în urma altor leziuni, care nu au fost cauzate de el. Din aceste considerente, consideră că fapta comisă de el nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art. 145 alin.(1) Cod penal, nu el l-a omorît pe victimă, iar instanța urma să-i recalifice acțiunile sale în baza art. 156 Cod penal.

Solicită, repunerea în termenul de atac, din considerentul că acestuia i-au fost încălcate drepturile sale garantate de art. 6 paragraful 1 al CEDO și anume, dreptul la examinarea cererii sale de către o instanță independentă și imparțială. Pe parcursul judecării cauzei a fost supus umilinței, a suportat suferințe psihice, fiind într-o stare de frustrare, atît din cauza nerespectării legislației, examinării unilaterale a cauzei, fiind acuzat și condamnat cu exigență, nefiind luate în considerație circumstanțele atenuante care ușurează pedeapsa condamnatului. Fiindu-i încălcat și art. 13 al Convenției

– dreptul la un recurs efectiv. Prin faptul că instanța de apel a respins apelul fără a argumenta decizia adoptată bazându-se pe probele din dosar, a fost încălcat dreptul său la un recurs efectiv și la un proces echitabil.

Termenul de prescripție decurge în favoarea inculpatului în cazul când acesta este lipsit de libertate și este în imposibilitatea de a-și angaja un apărător și de a fi consultat de acesta.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil din următoarele considerente.

Termenul de recurs este un termen procesual legal durată lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, pînă la modificările aplicate prin Legea nr. 66 din 05 aprilie 2012, în vigoare din 27 octombrie 2012, termenul de recurs era stabilit de 2 luni de la data pronunțării deciziei, dacă legea nu dispune altfel, iar în cazul redactării deciziei - de 2 luni după înștiințarea în scris a părților despre semnarea deciziei redactate de toți judecătorii completului de judecată.

Potrivit materialelor cauzei, instanța de apel, judecînd cauza în ordine de apel, a pronunțat decizia la data de 03 noiembrie 2011, iar inculpatul Pereverziev Vasili, fiind în stare de arest, acestuia i-a fost expediată copia deciziei redactate la data de 12 decembrie 2011 (f.d.368).

Conform datelor de înregistrare a secției grefă a Colegiului penal, inculpatul Pereverziev V. a depus recursul ordinar la 14 noiembrie 2013, adică peste 1 an și 11 luni. Astfel recursul ordinar a fost depus peste termen.

Potrivit art. 230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, instanța de recurs concluzionează asupra inadmisibilității recursului ordinar înaintat de inculpatul Pereverziev Vasili, pe motiv că

recursul a fost declarat peste termen.

8. Pentru aceste motive, în baza art. 432 alin.(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Pereverziev Vasili, împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni din 08 iulie 2011 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 03 noiembrie 2011, în cauza penală în privința lui *Pereverziev Vasili Chiril*, deoarece recursul este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 februarie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev